

Posamezna štev. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkih ob 5. jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—, polletno K 14.—, četrtletno K 7.—, mesečno K 2.50. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Oopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 1b v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Vlada javnosti.

Dandanes vsak dan slišimo besedo javnost: naša javnost, slovenska javnost, napredna javnost. In radi pretimo s to javnostjo: javnost bo govorila, javnost bo sodila... Res javnost je postala velika sila, čim bolj se je razvijala javno življenje, tem bolj je rasla sila javnosti. In ta sila javnosti danes vlada. Zato se mnogi boje javnosti in se skrivajo pred njo. Ob času volilnega boja, ko je treba javno in odločno pokazati svoje mišljenje in prepričanje se mnogi radi umaknejo v ozadje. Boje se javnosti. Posebno pri nas, kjer klerikalno časopisje rabi vsa mogoča sredstva proti onim, ki se zavzemajo za narodno in napredno stvar med Slovenci, se ljudje boje nastopati javno, ker se boje klerikalnih napadov. Toda ta strah je napačen in neumesten. Mi vemo, da je posebno pri nas po deželi ne-šeto pošteno napredno mislečih ljudi, ki niti po srcu niti po misli niso klerikalni, toda ne nastopijo proti klerikalizmu, ker se boje javnosti. Napadel bi jih „Slovenec“, napadel bi jih „Domoljub“, v nedeljo bi imel o njih župnik pridigo, kaplan bi se spotalil nad otroci v šoli, tercijalke bi stiskale glave itd. sploh izpostavljati bi bil javnosti — zato raje molči in trpi. Toda če bi natančno pogledal, kdo se zgreduje nad njim, bi kmalu videl, kaka javnost je to. To je tista javnost, ki je hipnotizirana od klerikalnih hujškarjev, od krika in vpitja, ki se glasi že nekaj let po vsej deželi; to je pridobilo klerikalcem tudi zmago in vlado nad nerazsodno maso, to je javnost, ki vlada pri nas in ki se je tako boji. Toda za razsodnega in značajnega moža ta javnost ne more biti merodajna; ta javnost je prazen strah, ki izginja takoj, ako mu stopi človek odločno nasproti. Nicesar se človek bolj ne boji, kakor da pride v časopise; zato se naši ljudje tako boje javnosti in se izogibajo javnemu boju. Res, časopis je velika moč, ker dela javno mnenje in izpostavlja javnosti človeka in njegovo delo. Toda strah pred časopisjem mora izginiti: javni boj in časopisje je naravna posledica razvoja.

Pred dobrim pol stoletjem, ko še ni bilo parlamenta in volitev, so nam zadostovale „Novice“ z vso svojo mnogovestnostjo. Takrat še ni bilo javnega političnega življenja: država je vladala sama s svojimi uradniki. S parlamentom pa so dobili narodi pravico, da sami vladajo v državi po svojih poslancih. Prej se niti meščani niti kmeti nista menila za javne stvari, ker nista imela pravice govoriti in odločevati. Le počasi se je skušalo dati ljudem narodne izobrazbe.

Z l. 1848. pa sta bila gospod in kmet poklicana v javno življenje. Narodi so bili poklicani v javnost, da pošljejo svoje zastopnike in tako se je začel javen boj med narodi v par-

lamentu na Dunaju pa tudi doma po časopisih, po shodih itd.

Nekaj let so zastopniki narodov skupno merili svoje moči, potem pa so se začeli deliti v stranke. S tem se je bolj razvil javen boj in javno življenje. S tem se je pa tudi bolj in bolj budila široka javnost in se je zanimala za boj, ki se je vršil v nji in za njo.

Tako smo videli najprej boj med narodnjaki in nemškutarji, potem je nastal boj med naprednjaki in konservativci in pozneje med takozvanimi liberalci in klerikalci. Med tem so stopile v boj za svoje pravice delavske vrste; nasproti meščanskim in delavskim strankam je nastala agrarna stranka. Tako se je javnost razcepila v smeri in stranke in vlada javnosti je bila čimdalje mogočnejša.

Tekom pol stoletja se je razvilo javno življenje onih narodov, ki so prišli s skromnimi zahtevami in programi v prvi parlament, tako, da si stoje sedaj v vsakem narodu stranke v hudem nasprotju. Kaj čuda, da se oglašajo glasovi po miru. Toda ta mir ni več mogoč; obenem s političnim bojem so začeli narodi kulturni boj in morajo ga bojevati in izbojevati. Ta boj je pomnožil njih kulturne in gospodarske sile, ker je vsaka stranka s kulturnim, socialnim in gospodarskim delom skušala okrepiti svojo moč in tako pridobiti zase javnost. Javnost je pogosto le premalo premišljena in rada sledi svojim čustvom, zato se da rada zapeljati od trenutnih utisov. Zato sodba javnosti ni vedno trezna in prava.

Naši klerikalci so znali javnost z njenimi napakami izborni porabiti zase. Vedno so govorili o ljudski volji in so z vsemi mogočimi sredstvi slepili našo javnost. Te javnosti se je pri nas marsikdo zbal. Toda rekli smo, javnost je strah, ki ga je treba premagati. Premaga pa ta strah oni, ki mu gre brezobzirno in odločno nasproti. In tega je pri nas treba: ne izogibati se javnosti, ampak premagovati jo. To bodi vodilno načelo pri vseh letošnjih volitvah.

Odločnost in značajnost moraimponirati tudi nasprotniku in zaslepljeni javnosti. Javnost si ni svoje zmage nikdar gotova: zažene se z vso silo, toda če ne zmaga odneha. Odločen nastop jo uže z vsemi njenimi nakanami; javnost zmaguje samo nad strahopetci.

Danes vlada javnost povsod in vsi se bore za vlado v javnosti; oni ki se bojijo javnosti umikajo, propadajo.

Danes tudi v boju že široka javnost, tudi človek najnižjega sloja stopa v javnost, ker ve, da se tam odločuje o njegovi usodi in da bodo odločevali drugi, ako ne bo odločeval on. Zato je danes vsak stan dolžan, da stopa v javnost, ker sicer ni deležen uspehov, ki si jih pribore drugi.

Zato ven iz zakotij in skrivališč, kjer ni mesta za moža. Ne bojmo se javnosti, ampak zmagajmo jo. Le ako bo naša sila večja, nego njena, bomo premagali njo in nasprotnike, in zavladovali v javnosti.

Roka roko umiva.

(K četrtkovemu obšernemu zboru „Kranjske hranilnice“.)

Znano je, da so slovenski napredni listi nastopili pred dvema letoma prav energično proti „Kranjski hranilnici“, temu glavnemu stebru kranjskega nemštva. In ko bi kranjski klerikalci takrat v tem eminentno gospodarskem in narodnem vprašanju nastopili solidarno z naprednjaki, je bila nada, da bi se ta stebel kranjskega nemštva prav močno omajal, bolj nego se je. Pa kranjski klerikalci so se polakomnili denarja, ki jim ga je „Kranjska hranilnica“ ponudila in so — kar seveda pri njih ni nič čudnega — prodali slovenske interese za denar nemške „Kranjske hranilnice“. Prav nič ne pretiravamo, če rečemo, da so tem kranjski klerikalci obvarovali kranjske Nemce preteče pogube. In zdaj se jim seveda „Kranjska hranilnica“ hvaležno revanšira. Prav ima in lepo je to od nje, kajti: roka roko umiva. — Zadnji četrtak je imela „Kranjska hranilnica“ svoj redni letni občni zbor, in na njem je velik del svojega čistega dobička dala, kakor pravi poročilo, „für Spenden an gemeinnützige Anstalten und Unternehmungen jener Bevölkerungskreise, die uns ihre freundliche Gesinnung bewahrt haben“ — to se pravi, „za darila splošno koristnim zavodom in podjetjem onih krogov prebivalstva, ki so nam ohranili prijazno mišljenje“. In ker so klerikalci ohranili „Kranjski hranilnici“ prijazno mišljenje, so se jih Nemci seveda „prijazno“ spomnili. In darovali so: za cerkev v Dražgošah 500 K, za kapit. cerkev v Novem mestu 3000 K, za cerkev v Prečni pri Novem mestu 2000 K, za cerkev v St. Jurju pri Šmarji 500 K, za cerkev v Babnem polju 300 K, za cerkev v Sp. Šiški 10.000 K.

Ljubljanske uršulinke bodo dobile 3500 K one v Škofiji loki 200 K, nagrobnik pok. kardinala Missije 200 K, katol. rok. društvo v Ljubljani 400 K, klerikalna zadruga v St. Lovrencu 300 K, klerikalna zadruga v Horjulu 100 K itd. Hvaležnosti Nemcem se klerikalci pač ne bodo mogli otrekali! Nemci so klerikalce bogato poplačali za njih pomoč v kritičnih časih! Samo mi mislimo, da se klerikalcem vendarle ne bo izplačalo, kajti slovensko ljudstvo bo vendarle moralo izpregledati debelo nemško-klerikalno prijateljstvo in bo s klerikalci temeljito pomedlo!

Kar niso dali klerikalcem, to so dali Nemci svojim sodeželanom nemškega jezika. „Schulverein“ je dobil 32.000 K, „Filharmonische Gesellschaft“ 4500 K itd.

Posebnost so premije za one pole, ki so v službi pri strankah, ki imajo pri „Kranjski hranilnici“ naložen denar najmanj tri leta. Na prvi pogled izgleda stvar silno človekoljubno, pa ni nič drugega nego navadna židovska reklama.

Slovanski jug.

Afera dr. Hinkovič in dr. Badaj. Preganjanje dr. Hinkoviča, slavnega zagovornika srbskih „veleizdajcev“ na zagrebškem procesu, vzbuja po vsej Hrvaški velikansko ogorčenje. Na vseh krajih se nameravajo prirediti protestni shodi in izreči zaupnica dr. Hinkoviču. Naravnost kolosalno pa je vplival na vse hrvaške vladne in sodne kroge včerajšnji članek bivšega hrvaškega sodnega šefa dr. Aleksandra Badaja v „Agr. Tagblattu“, ki je znan kot eden najboljših juristov na Hrvaškem. Dr. Badaj se peča s sodnimi razmerami na Hrvaškem in osvetljuje, na kako žalostnem nivoju se nahajajo hrvaški sodniki, ki nimajo nikake samostojnosti. Odvetniki so skoro brez vsakega varstva in ugleda. V Hinkovičevem procesu, pravi dr. Badaj, bodo nastopili sodniki kot tožitelji, priče in sodniki skupaj, kar jasno dokazuje, da vlada na polju hrvaške pravice prava anarhija. Vsekakor bo proces proti dr. Hinkoviču nekaj kolosalnega in justični škandal prve vrste.

Razpust sofijskega občinskega sveta. Sofijski občinski zastop bo najbrže razpuščen. Kakor zatrjujejo nasprotniki demokratične stranke, vlada v sofijskem občinskem svetu velika korupcija, vsled česar zastopniki drugih strank pozivljajo vlado, naj občinski zastop takoj razpusti. Protidemokrati navajajo kot dokaz korupcije dejstvo, da je občinski svet sam priznal, da je bil pri najetju zadnjega občinskega posojila podkupljen za 9000 frankov. Radi tega je bila predvčerajšnjem deputacija zastopnikov vseh ljudskih slojev pri notranjem ministru Ljudskanovu, in zahtevala, naj takoj napravi konec slabemu gospodarstvu sofijskega občinskega sveta. Občinski svet bo vsled tega najbrže razpuščen.

Vstaja v Albaniji. Vstaja v Albaniji je spravila ne samo Crnogoro, ampak tudi Srbijo in Bolgarijo v precejšnje zadrege. Srbski minister za zunanje zadeve Milovanović je izjavil, da hoče Srbija sicer živeti s Turki v dobrih odnosih, vendar pa je politična situacija tako resna, da mora biti Srbija vedno pripravljena. Srbiji je namreč dobro znano, da se bodo Mladoturki v slučaju eventualne zadušitve albanske vstaje, maščevali ne samo nad Albanci, ampak v prvi vrsti tudi nad Srbi, ki prebivajo v Stari Srbiji in Macedoniji. Dogodki zadnjih let so namreč javna priča maščevalnosti Mladoturkov. Kaj bo z albansko vstajo, bo kmalu pokazala najbližja bodočnost. Albanci so bili sicer v nekaterih krajih tepeni in so se morali umakniti nazaj, na drugih krajih pa

so zopet zmagali. Položaj je danes še ravno tako kritičen, kakor je bil prve dni. Gotovo pa je, da drugi albanski rodovi ne bodo mirno prenesli poraza svojih sobratov v hribih in gorah, kajti krvna osveta je Albancem sveta in maščevanje prva dolžnost.

Splošni pregled.

Avstrijske narodnosti v avstrijskem ministrstvu. O tem zanimivem vprašanju prinaša praška „Union“ uvodnik, ki jasno pojasnjuje, kakšna ravnopravnost vlada v Avstriji in kako objektivna je bila Bienenrothova vlada napram nam kljub temu, da sede po najvišjih mestih sami Nemci, si vendar celo dovoljujejo Nemci razne pritombe. Zato čisto primerno pravi članek: Vedne pritombe Vsenemcev o poslovanjevanju centralnih uradov so me prisilile, da priobčim to razpravo, ki si naj jo ogledajo slovenski in nemški politiki. V osrednjih uradih najdemo tudi češke in druge nemenske uradnike, toda le na nižjih mestih. Vsa višja mesta zasedajo Nemci, ki gledajo sploh na vse nemenske kot na vsiljenice. Dalje govori članek o ministru Kaizlu, ki je bil Čeh, in je popolnoma primerno dosegel to, da naj uradniki, ki znajo poleg nemščine tudi druge jezike, imajo prednost pred onimi, ki znajo le en jezik. Po odhodu Kaizla se na to ni več oziralo. Zato ni čuda, da imajo v centralnih uradih, kjer bi morali imeti vsi narodi svoje uradnike, Nemci prvi besedo. Članek kaže v številkah razmerje med uradniki raznih narodnosti in se nam zdi važno, da opozarjamo nanj.

Angleška gorenja zbornica je po dvanajstvi vseh debati sprejela resolucijo lorda Roberta, ki se glasi: Z ozirom na izpremembe v strateških razmerah v Evropi gleda zbornica s skrbjo premajhne vojne priprave vlade za obrambo države. Resolucija je bila sprejeta z 99 proti 40 glasovom. Tekom debate se je slišalo mnogo lepih misli o miru in razoroževanju. Toda lordi so bili v „skrbih“ za državo in so se bali nemške ali kake druge invazije. Zastonj so razumni ljudje govorili, da je angleška armada dovolj velika, da zabrani vsak napad, trdnjav je dovolj, topov in ladij in drinajlov. Toda lordi so bili v „skrbih“ in se jim je zdelo, da je Anglija premalo pripravljena vsled izprememb v Evropi. To je ob času, ko se govori o miru in mirovnihih sodiščih. Angleški lordi bi lahko drugače skrbeli za državo nego s takimi resolucijami.

Nemški prestolonaslednik in njegova žena sta prišla čestitat v Rim, kjer sta bila sprejeta z navadnimi slavnostmi. Cesar Viljem pa je med tem odšel na Korfu, da se tako izogne konfliktu z Vatikanom.

V Mehiki se že sklepa mir in je upati, da se razmere kmalu popolnoma uredi.

Eksplozija. V Neusoklu je v smodnišnici eksplodiralo 6 sodov

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetec.

Ta človek ima okamenel obraz, ki izključuje vsako možnost tako enostavnih čustev. Za to krinko se skrivajo komplicirane reči. Kakšne? Sam ne vem; in on ve, kaj jaz mislim. Vsaj mojo strast do Bianke pozna, če ne drugega. Torej se je dolgo in resno ukvarjal z menoj. S kakim namenom?

Zopet so mu misli zastale.

Bembo se je bil vrnil v bližino okna: obadva berača sta bila še vedno na svojem mestu, kakor da se čutita srečna v poljubu vzhajajočega solnca; z zavistjo se je spomnil kardinal, da on še nikdar ni imel tako mirnega spanja.

V svojem življenju, je nadaljeval, obnavljam svoj izprehod po sobi, sem strl marsikatero človeško eksistenco. Kadar sanja človek o tem, o čemer sem sanjal jaz, in hodi svojo pot proti moči in oblasti, mora najprej iztrebiti iz svojega srca vsakatero čustveno pravičnost in iztrgati iz njega tisti plevel, ki mu praviho sočutje. Jaz sem močan; nikdar nisem poznal niti pravičnosti, niti sočutja. Če pa tareš in drobiš ljudi, ki jih najdeš na svoji poti, jih moraš zdrobiti popolnoma. Ali sem torej nemara po slučaju pustil za seboj kakega sovražnika, ki zdaj...

Prekinil se je, prekrizal roke in v dolgem premišljevanju premotril svoje življenje. Končal je s temle zaključkom:

— Potrebno je, da spravim tega človeka s sveta. Izkoristim ga najprej. In potem ga ubijmo. Sredstvo se že najde... Nocoj mi torej izročijo Bianco. In za to mu torej moram biti zelo hvaležen. Da mu dokažem to hvaležnost, in da se mu zahvalim z vso iskrenostjo, ki jo zasluži takšna usluga, ga poprosim na obed, k sebi na dom, v to svojo škofovsko palačo. Da pride, o tem ni dvoma. Toda — ali bo hotel obedovati pri moji mizi? Ali bo hotel jesti in piti? Da, če ga navdam za en dan, za eno uro, z zadostnim zaupanjem. In to je moja stvar. Da, prišel bo in sedel za mizo... Ostalo pojde samo od sebe. To

je najboljši in najudobnejši sredstvo.

Potolažen in skoraj da že gotov, da se odkriža neznanca s tem, da ga zastrupi, se je Bembo zdaj izročil mogočni radosti, ki je obstojala v tem, da si je v svoji domišljiji že naprej slikal ugrabljenje Bianke in utešenje svoje strasti.

Nato je snoval novi način življenja, ki ga je trebalo urediti.

Veseio je bobnal po šipi na oknu; tista dva berača se še vedno nista bila premaknila s svojih mest. Samo spala nista več. Zavijala sta reven zajutrek, obračaje hrbet škofovski palači.

Bembo se je le mimogrede zmenil za ta dva človeka.

Poklical je svojega intendanta ter mu ukazal pripraviti stanovanje za neko osebo, ki da pride za nekaj dni k njemu; dodal je:

— Ta oseba je ženska.

Intendant ga je razumel po očeh, za kaj da gre. Ta intendant je bil več in boljši od navadnega intendanta. Bil je čudovito dreširan, bral je svojemu gospodarju besedo z ust, in jo izvrševal v slepi pokorščini.

Gledal boš, je povzel Bembo, da mi v kratkem najdeš hišo v dobri legi, to se pravi, osamljeno in takšno, da jo bo lahko zastražiti in nadzorovati. Tam se boš nastanil.

— Dobro, prevzvišeni; že vem, česa vam je treba.

Intendant je odšel; vedel je dovolj...

Uro kasneje — mesto je bilo že na nogah — se je dal Bembo preobleči v obleko, kakršno je navadno nosil v javnosti, to je, v abatski plašč, ki je pokrival škofovske insignije; na glavo pa je dal rdeči škofovski baret.

Sedel je v nosilnico ter se dal odnesti k Aretinu.

Ta je sedel za majhno mizo iz belega lesa in brez najmanjšega okraska, v majhni, slabo opremljeni sobici, ki jo je imenoval svojo delavnico, ter pisal.

— Ali vidiš kako si služim kruh? je zaklical, ko je ugledal Bembo.

— Kaj pišeš?

— Pravljico za kralja francoskega,

— Koliko se nadejaš dobiti zanjo?

— Najmanj tisoč srebrnikov; kajti to pot mu pretim brez usmiljenja.

— S čim neki? je vprašal Bembo ter se prisiljeno zasmehljal.

— S tem, da mu objavim pravljico, ki mu jo pošiljam.

— Pa kaj pripoveduje tvoja pravljica?

— Istorijo, ki mora biti resnična, ker nihče ne more dokazati, da ni: da je kraljeva mati včasih ljubimkalo z lepim možem, ki je bil ves vreden ljubezni...

— To še ni tako strašno.

— Da, toda tisti prelepi mož je bil po svojem stanu konjski hlapec. Zdjaj vidiš kamen v luži: Kralj — sin konjskega hlapca.

— To ni slabo je dejal Bembo. Torej hudo potrebuješ denarja?

— Žejem sem, in lačen, kakor volk, ne premorem pa niti belica.

— Ubogi prijatelj!...

— To leto moram na vsak način dobiti kakih deset tisoč srebrnjakov; cesarja Karla sem cenil za tri tisoč, kralja Franca za tisoč, vojvodo Ferarskega petsto...

— Koliko pa mene? ga je prekinil Bembo.

— Tebe?...

— Da mene... ali bolje, tiste, ki jih lahko pripravim do tega, da ti kaj dajo...

— Aretino je naglo pristopil k Bembo.

— Ali mi res lahko priskrbiš kaj denarja.

— Štiritisoč srebrnjakov.

— Kdaj?

— Polovico še danes, ako hočeš...

— Kako ne bi hotel! Pri joških Margarite!...

— Tak pojdi z menoj!

— Pa kam?...

— Le pojdiva, boš že videl!... Obleci se snažno in

čedno. Vzemem te s seboj v nosilnico.

Aretin se je planil preobleči. Par minut kasneje se je vrnil, yes prelevljen.

Šla sta na ulico ter sedla v nosilnico. Bembo je skrbno zaprl zavese.

(Dalje)

smo dnika. Trije ljudje so mrtvi, več ranjenih.

Mednarodna konferenca glede kuge se je sešla v Mukdenu. Udeležili so se je zdravniki vseh držav. V imenu Kitajcev je pozdravil zborovalce komisar Sze, v imenu Rusov je govoril prof. Zabotni.

DNEVNE VESTI.

„Slovenec“ in „Kranjska hranilnica“. Vzdrževalca vsega nemstva in nemčurstva na Kranjskem, „Kranjska šparkasa“ je imela te dni svoj občni zbor, na katerem se je razdelilo 172.970 K raznim korporacijam, zavodom itd., v prvi vrsti, seveda nemškimi, pa tudi klerikalnim — v zahvalo za prijateljstvo, ki ga izkazujejo naši brezdomovski klerikalci temu nemškemu zavodu. Včerajšnji „Slovenec“ priobčuje izkaz teh daril, ali samo onih, ki so jih deležni klerikalci, medtem, ko o velikanskih podporah raznim nemškim bojnim društvom prav previdno molči! Ta molk govori za cele knjige. Med klerikalci je veliko narodno-zavednih ljudi in ti ne smejo zvedeti, da vzdržuje „Kranjska šparkasa“ vse nemstvo in nemčurstvo na Kranjskem; za to priobčuje „Slovenec“ samo izkaz podpor, ki jih je naklonila „Kranjska hranilnica“ klerikalcem in s tem dela pri klerikalnih reklamah za ta zavod, ali za to bo pa pri prvi priliki udaril po slovenskih naprednih denarnih zavodih. Kdaj spregledajo slepci in obrnejo hrbet narodnim izdajalcem?

Kje zborujejo klerikalci? Zelo klaverno ulogo igrajo klerikalci ob teh volitvah. Niti enega gostilničarja ne morejo dobiti, da bi jim dal lokal za shod. Nikjer se ne upajo sklicati javnega shoda. Kakor tilhotapci, kakor tatje se skrivajo za zaprtimi vrati, kjer lahko lažejo in obrekujejo. „Generalštab“ pa se zbira pri — Kregarju, v tisti zgodovinski sobi, kjer sta Kregar in Stefe ponarejala uradne listine in goljufala z volilnim materijalom. Pri Kregarju se zbirajo na večer, a skupno se ne upajo od njega. Po dva in po dva in po dva odhajajo na vsakih 500 korakov. Predvčerajšnjem so odhajali Gostinčar in Antoničič, 500 korakov za njima dr. Zajc in še nekdo, 500 korakov za tema dvema dr. Pegan itd. Res žalostno je za klerikalce, da se morajo tako skrivaj pripravljati za občinske volitve, kakor sta se skrivaj pripravljala na goljufijo in sleparijo Kregar in Stefe.

Ponižna vprašanja na naše klerikalce. Ker se naši klerikalci tako radi vedno tolčejo na prsa in govoričijo, koliko so storili za naše ljudstvo, je dobro, da se to njih delo nekoliko ogledamo. Danes je že vsem treznim ljudem znano, česar tudi klerikalci sami ne morejo in tudi nikdar ne bodo mogli utajiti, da so namreč med slovenskim narodom vedno igrali vlogo Judeža Iskarijota. Menimo, da ne bo odveč, če jim baš sedaj pred občinskimi volitvami nekoliko izprazimo vest. Od septembrskih dogodkov pa do danes je vsa politika naših klerikalcev ena sama nepretrgana veriga narodnih izdajstev, ki so se množila dan za dnevom. Nikakor se nečemo pečati s septembrskimi dogodki samimi, saj je vsem že dobro v spominu klevetska pisava škofovega lista po teh nesrečnih dogodkih. Najmanj za 20 let bi takrat napredovali Slovenci, če bi klerikalci le z mezcemcem hoteli ganiti takrat v prilog splošni narodni prebujni. Visoki redovi iz decembra l. 1908. pač ne dičijo zastoj naših klerikalnih „narodnih prvoboriteljev“. Gospodje, kdo je po listih in iz prižnice agitiral za kranjsko šparkaso v Ljubljani? Kdo je Nemcem na ljubo nastavljal po narodno-mešanih krajih

nemško-nacionalne učitelje? Kdo je imenoval za oskrbnika deželne bolnice zagrozenega Nemca Nebenfürherja? Kdo je oblatil spomin narodnih žrtv? Kdo jim je preprečil nagrobni spomenik? Kdo je preganjal in še preganja zavedne slovenske občinske zastopce, dočim se zoper nemškutarsko Kočevje še mezinca ne upa ganiti? Kdo je na najpodlejši način oblatil ob priliki cesarjeve 80 letnice Slovenice? Kdo je dal Ljubljani novi sramotni volilni red, ki je po 30 letih nemškim nacionalcem zopet odprl pot v ljubljanski občinski zastop? Kaj je z Elsnerjem, kaj s vseučiliškim zakladom? Vsa ta dejstva naj si naši preljubi klerikalci zapišejo v album svojega političnega delovanja med Slovenci in uvideli bodo, da smo Slovenci vsled njih pogubonosnega delovanja med nami veliko na slabšem, kakor pred 30 leti. In spričo vseh teh in še tisoč drugih grdih narodnih izdajstev se držejo še klerikalci tolči na prsa in govoriti, koliko so dosegli za slovensko ljudstvo. Pfuji, nesramna, črna druhal.

Kje so potresni milodari? Po potresu so po vseh ljubljanskih cerkvah zbirali milodare za oškodovance. Ljudje so velikanske svote znosili v cerkvene puščice. Ker pa dosedaj, dasi je že preteklo več kot 15 let, še ni bilo nobenega izkaza, ne zato, koliko se je nabralo, ne zato, kam je denar šel, opravičeno reveži izprašujejo, kam je tisti denar prišel. Ali bi hoteli prizadeti krogi pojasniti, kje so potresni milodari, ki so se zbrali po cerkvah?

Zopet spoved. Letos so vsi spovedniki samo na to najbolj radovedni, kaj kdo bere. Včeraj je bila pri spovedi pri nuna mlada gospa, ki je povedala, da bere „Jutro“, „Narod“, včasih pa tudi „Slovenca“. „Joj, joj, ti pregrešna duša ti,“ je zagodrnjal spovednik. „Ali ne veste, da je škof prepovedal brati „Jutro“ in „Narod“? Ali ne veste, da se boste pohujšali? Ona pa mu je razložila, da je ne more ne „Jutro“ ne „Narod“ pohujšati. Pristavila pa je: „Veste kaj, „Slovenec“ pa tudi še nikogar ni pohujšal, pohujšal jih je pa že veliko.“ Nato je dobila tri očeneš. Prvi, ki so šli k spovedi in so brali „Jutro“, so dobili še „ta suho“, drugi so dobili križev pot za pokoro, sedaj dobijo zato še tri očeneš. Gospodje pa bodo še cenejši. Se po en očenaš ga bodo dali.

Ljubljanski kazinoti se že sedaj bahajo, da se bodo nemški ljubljanski občinski zastopniki, če bodo vsaj trije izvoljeni, posluževali nemškega jezika v mestnem zastopu. Klerikalci so jim že objubilili svojo pomoč. Da natresejo javnosti peska v oči, bodo baš klerikalci predlagali v prvi seji, da naj bo samo slovensčina dopustni razpravni jezik v mestnem zastopu, dočim naj se nemški govori sploh ne protokoli-rarajo. Ta sklep pa bo vlada stisrala ne da bi klerikalci izvajali iz tega v deželnem zboru kake posledice. To se pravi po domače, ponovila se bo zopet ista zopna komedija, kot za časa nepotrditve župana Hribarja. Dr. Šusteršič bo patetično pozval vlado na odgovor radi kršenja občinske avtonomije, Schwarz bo pa odgovoril, da vlada ni dolžna polagati računov o svojih ukrepih in klerikalci bodo položili vso stvar ad akta. V plačilo pa je nemški „Volksrat“ že sklenil, da ob priliki državnozbornske volitve v Ljubljani ne bo postavil nobenega števnege kandidata, ampak bodo ljubljanski Nemci že pri glavni volitvi vsi oddali svoje glasove klerikalnemu kandidatu.

Liberalno olje. Kako daleč so že prijadrali naši klerikalci v svoji budalosti in nadutosti, nam priča naslednji dogodek: Včeraj je prinesla neka Marijina devica in tobačna delavka šentflorijanskemu mežnarju in oskrbniku jezuitske hiše za florijansko

cerkvijo, posestniku Karlu Lachainerju, steklenico najboljšega olja z namenom, da bi gorel v čast Materi Božji. Ker pa je mežnar zvedel, da je delavka kupila olje pri nekem naprednem trgovcu, je izjavil, da je za nič, ker ne gori. Zajedno pa je agitiral za nemškega trgovca Viktorja Cantonija, Mi-slimo, da je tako ošabnost cerkvenih mucov zelo lahko kurirati. Svetujemo vsem pametnim, naj nikar ne zalagajo cerkev z liberalnim oljem, pa bo mežnarjem kmalu zmanjkalo klerikalnega olja, nakar bo tudi njih ošabnost prenehala.

Klerikalni kandidati. Zvedeli smo, da bo prvi na klerikalni listi I. razreda Kregar, na listi II. razreda Lileg, davčni upravitelj in na listi III. razreda dr. Zajc. Stefe kandidira v III. razredu kot tretji po vrsti, a zaključujejo kandidatske liste: I. razr. dr. Šusteršič, II. razr. dr. Lampe in III. razr. dr. Krek. Iz tega se vidi, da voditelji klerikalne stranke ne marajo priti v občinski svet, ker sami uvidevajo, da bo klerikalna stranka v manjšini in da ne bo gospodarila na magistratu kot gospodari v deželnem odboru. Dobro je, da so klerikalci vsaj toliko pametni, da to uvidevajo in da se ne podajajo praznim nadam.

Trnovski ciparji se nam smilijo, ker jih klerikalci tako neumno farbajo. Tisti dr. Zajc, katerega so v Mostah železničarji tako nagнали, da je bežal kakor obstreljen, ima sedaj samo še pogum hoditi v Trnovo, kjer lovi na limanice cipe in ciparje. Če bi to, kar govori dr. Zajc, govoril kdo drugi, bi mu ne zamerili. A da se upa deželni odbornik dr. Zajc ciparjem tako lagati, to je že preveč. Klerikalni poslanci so sklenili v deželnem zboru zakon, po katerem je prepovedano loviti cipe. Ker je ta po klerikalni večini sprejeti zakon sankcioniran, ga dr. Zajc v občinskem svetu ne bo izpremenil četudi menda to obeta. Najlepše je pa to, da sedaj zvrčajo klerikalci krivdo radi novega svojega ptičjega zakona na napredne poslance in celo na politično društvo v Trnovem. Namesto, da bi ciparji vzeli v roko korobač in pognali take ljudi, ki tako ostudno lažejo in farbajo od sebe, pa jim sedajo na limanice bolj naglo kot cipe. Res neverjetno!

Dva volilna shoda priredi „Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj“ v nedeljo 9. t. m. in sicer dopoldne ob polu 11. uri Kavčiču na Privozu, popoldne ob 3. uri pa pri Marenčetu na Dolenjski cesti. Vabimo somišljenike, da se obeh shodov udeležijo v čim največjem številu, zlasti pa zadnjega, ker so klerikalci, ki doslej niso v celi Ljubljani nikjer dobili nobenega prostora za shod, v isto gostilno t. j. k Marenčetu sklicali shod ob 4. popoldne. Pokažimo klerikalcem, da je šentjakobski okraj narodno-napreden, ne pa klerikalen. Ker bodo klerikalci spravili na svoj shod skupaj ljudi, pač ne bo nikogar iz šentjakobskega okraja. Zato vsi na shod!

Shod. Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo priredi v nedeljo 9. t. m. ob 10. uri dopoldne v gostilni pri Grčarju, Cerkevna ulica št. 19. shod za člane, volilce in volilke. Dež. odbornik gosp. Ivan Tavčar bo poročal o mestnem in deželnem gospodarstvu. Volilci in volilke, pridite na shod, da se prepričate, katera stranka je zaščitnica in katera škodljivka vaših koristi!

Javen ljudski shod v Spodnji Šiški. Šiškarji, okoličani, pa tudi Ljubljančani, ne pozabite, da je jutri, v nedeljo ob 2. uri popoldne v restavraciji Reininghaus, javen ljudski shod. Od tistih odločnih, za blagor občine vnetih mož, pred katerima sta župan

in podžupan zbežala, bodete izvedeli, zakaj sta zapustila svoji mesti v občini. Ta shod mora biti res ljudski shod!

Uljudno vprašanje! Ali se je „Slovenec“ že obrnil na pisarno graške medicinske fakultete s prošnjo, da mu pove, kateri od klerikalnih veljakov je falzificiral svoja izpričevala?

Niti vlada, niti okrajno glavarstvo ne vesta, kako naj se reši županska kriza v Sp. Šiški. Občinski red. ozir. zakon za ta slučaj namreč prav nič jasnega ne določa, kaj je storiti, če odstopita hkrati župan in podžupan, kako se je to doslej menda le v Sp. Šiški zgodilo. Najbrže bo vlada potem okr. glavarstva ves občinski zastop razpustila postavila občini komisarij ter odredila nove volitve. V tem slučaju bo Sp. Šiška prva, ki bo (razen Ljubljane) volila po novem občinskem volilnem redu.

Viški katehet je menda človek, ki ne pozna prav nič Kristovih besed „Pustite male k meni priti“ — ali pa si jih napačno razlaga. Zadnjič je v šoli zaukazal, da morajo vsi učenci prinašati v šolo knjige zavite v papir. To je prav, ni pa prav, kar je potem katehet napravil z nekim dečkom, ki je prinesel knjigo zavito v „Jutro“. Ko je namreč zagledal tisto knjigo, oziroma „Jutro“, ki je vanj bila zavita, je zdivil kakor puran, če mu pokaže rdečo ruto, začel fantiča zmerjati in nazadnje ga je za kažen — zaprl. — Nam je čisto prav, če duhovščina sama vceplja mladini sovraštvo do sebe — bo vsaj naše delo lažje!

Iz ljubljanske deželne bolnice nam prihajajo venomer same pritožbe. Tiste ženske, ki jim prav po krivici pravijo „usmiljene sestre“ se vedejo tam tako oblastno, da kar ni več z njimi mogoče izhajati. Zadnjič so si izmislile, da morajo bolniki k velikomnim izpovedi. To bi nazadnje ne bilo nič hudega — mi nimamo nazadnje nič proti temu, če gre kdo prostovoljno k spovedi — lahko gre zaradi nas magari trikrat na dan. Toda „usmiljene sestre“ so bolnike kar z grdo silile, in marsikdo se je dal spovedati samo za to, da se je sitnih žensk odkrižal in da se je izognil njih „maščevanju“. Kajti maščevalne znajo biti te „usmiljene sestre“, kakor malokdo. Kdor se ni dal spovedati, tega so na vse mogoče načine sekirale. Akoravno je hrana v bolnišnici že sama po sebi pod vsako kritiko, so onim „brezbožnim“ bolnikom „za kažen“ dajale še slabšo. Ko so se bolniki spovedali, so poslane one, ki so spoved odklonili, ven iz sobe na mrzel hodnik, kjer so morali v mrazu čakati, da je bila ceremonija pri kraju. Veliko se jih je pri tem prehladilo. Drugi dan je bilo že ob pol 5. uri zjutraj obhajilo in „usmiljene sestre“ so za to zbudile že na vse zgodaj vse bolnike — ne glede na to ali so se obhajila udeležili ali ne. Tiste bolnike, ki niso ravno toliko bolni, da bi morali ležati — posebno ženske — silijo usmiljene sestre, da morajo brisati prah, pometati itd. — Skrajni čas je že, da se počenjanju teh „usmiljenih sester“ napravi odločen konec. Bolniki ne hodijo zato v bolnico, da bi jih nadlegovalo in šikanirale „usmiljene sestre“ temveč iskat zdravja! Apeli-ramo na človekoljubnost deželnega odbora, da tu prav energično poseže vmes.

Zeleni volk Viktorja Gärtnerja, ki je še vsem Ljubljancem v dobrem, pravzaprav slabem spominu, je dobil od deželne vlade diplomu. Dokler je bil namreč Gärtner samo pekovski mojster je slaščice tako izdelaval, da ga je morala nadzorovalna oblast ovaditi radi tega, ker je imel orodje tako zelo zamazano, da se je na njim že napravil zeleni volk. Sedaj pa je deželna vlada dala Gärtnerju koncesijo za slaščičarno, dasi za to ni izučen in dasi je že mini-

sterstvo enkrat zavrnilo njegovo to-zadevno prošnjo in dasi je zadruga slaščičarjev protestirala in se tudi menda magistrat izjavil proti podelitvi koncesije. Postopanje vlade je bilo čisto samovoljno in protipostavno. O zelenem volku Gärtnerjeve, od vlade „koncesionirane slaščičarne“, ki jo je prestavil v Deghenghijevo hišo poleg kinematografa, bomo že govorili.

Ljubljanska delniška plinarna nam javlja: Slavno uredništvo „Jutra“ prosimo, da blagovolji priobčiti glede notice „Glas iz občinstva“ v svojem listu z dne 7. t. m. sledeče pojasnilo: V pojasnilo na notico v „Jutru“ z dne 7. t. m. „Glas iz občinstva“ naj služi slavnemu občinstvu sledeče: Plinarna izdeluje plin ves čas na isti način in ga glede kakovosti in kemijske sestave preizkuša. Na podlagi teh preizkusov mora vodstvo konstatirati, da plin zadnji čas ni boljši ni slabši kakor je bil recimo pred enim letom ali še popreje. Vodstvu plinarne je vedno prva skrb, da vstreže vsem željam svojih odjemalcev glede plinove razsvetljave. Istina pa je, da v zimskem času marsikje ni funkcionalni plin, tako kakor si je vodstvo želelo, ali temu je bil vzrok hud mraz, proti kateremu pa tudi vodstvo plinarne ni imelo sredstva do vspešno odpomoci. Marsikomu pa bi tudi svetovali, naj se nikar ne pusti slepit pri nakupu raznih svetilk, gorilnikov itd. od potujočih židov, ki prodajajo svoje malovredno blago le nevedčaku, temveč naj se pri nakupu svojih potrebnih obrne raje tja, kjer se mu bo postreglo s preizkušenim in dobrim blagom.

Pol litra vipavca. Pod tem naslovom je izdal Damir Feigl zbirko svojih humoresk, o katerih prinesemo čimprej natančnejše poročilo. Izdal je knjigo Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. Cena vezani knjigi K 2-60, broširani K 1-80.

„Povodni mož“. Znano Prešernovo balado je uglasbil g. Viktor Parma, naš znani skladatelj, za solo, zbor in orkester in je delo posvetil „Glasbeni Matici“. Te dni je izšla prireditve za klavir pri Kleinmayr in Bambergu v Ljubljani. Cena 4 K.

Telovadno društvo „Sokol I“ v Ljubljani priredi sokolski večer nocoj v „Mestnem domu“. Začetek ob 8. uri. Vstopnina 60 vln. Pridite vsi veseliti se v zdravo sokolsko družbo! Danes zvečer vsi v Mestni dom! Program se prične vršiti točno ob 8. zvečer, prosimo se za točen obisk.

Domovini so darovali o priliki dobrodelne prireditve: mag. knjigov. g. Tramia, ga. Trskanova, Gričarjeva, Korenčanova, not. Gruntar po 10 K. — Ga. Resman, Jel. Gärtner, Plamja, Magolič po 5 K. — Dr. Zmavc 3 K. — Ga. šol. svet. Pavlinova 15 K. — Ga. Podkrajšek 8 K, ga. not. Smodej 75 K. — **Letno podpora:** Kmetška posojilnica v Ljubljani 500 K. Posojilnica v Ribnici in Logatcu po 50 K. Blagim darovalcem iskrena hvala!

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljani je Kmetška posojilnica ljubljanske okolice na obnem zboru dne 16. marca t. l. naklonila podpore sto kron.

Opozarjamo na društveni večer, kateri je spojen z gledališko predstavo pokojnega Medveda „Za pravdo in srce“ kateri se vrši v nedeljo dne 9. aprila v areni „Nar. doma“. Podpirajmo našo mladino! Vse maske preskrbi gledal. brivec Valentič.

Iz Žirov. Ženski telovadni odsek „Sokola“ v Žireh priredi na velikonočni ponedeljek, 17. aprila t. l. v dvorani „Sokolskega doma“ veselico s sledečim sporedom: „Legijonarji“, igra s petjem v treh dejanjih iz Napoleonovih časov. — Srečkanje. — Korijondoli. — Prosta zabava. — So-

nelep je v bližini. Poleg najelegantnejših aristokratov se posedajo žene maršalov, ki se ne znajo vesti, ista je z možmi. Z zlatom pretkane uniforme, ki se blešče na soncu, stoje v velikanskem nasprotju z besedami in vedenjem nositeljev. Vsi ti obrazi bi posilihi gledalca v smeh, ako bi ne bilo onega tu, ki navdaja vse s strahom in trepetom. Tako grofica Potocka. —

V tem času je dobila Lujiza vpliv na Napoleona. Ko se je pritožila na gostimi poseti Napoleona pri Josefini, se je morala zadnja umakniti za nekaj časa iz Malmaison-a, in ko ga je 20. marca l. 1811. srečala s potomcem, je popolnoma zmagala.

Napoleon, srečni oče, ni našel za svojega sina drugega naslova kakor „kralj rimski“.

Ze sedaj je dobil mali princ svoje dvornike, ki so vlekli mastne plače. Budget kralja rimskega je znašal za leto 1812. — princ še ni bil eno leto star — 351.000 frankov, ki so se takole razdelili: guvernantu 40.000 fr. druga guvernantu 24.000 fr., tajnik 6000, njegove pisalne potreščine 6000, tajnik guvernantu in njegove potreščine 9000, zdravnik 15.000, kirurg 12000, 3 komornice 9000, dojlja 2400.

MALI LISTEK.

Napoleon I. in njegov dvor.

(Po dr. A. Fournierju priredil J. R.)

(Dalje.)

Poleg nje je bil še nebroj drugih dvornih dam. ki so imele od jutra do večera službo pri cesarici. Imele so strog ukaz, nobenemu moškemu dovoliti vstop v cesaričine prostore. Ena dama je vedno spala v predsobi cesaričine spalnice, skozi katero je moral hoditi pri svojih obiskih tudi Napoleon. Zato se je večkrat zmotil in ostal v predsobi mesto, da bi šel v cesaričino sobo.

Lujza je bila zelo velika zdrava blondinka z lepimi modrimi očmi, drugače pa nikakor lepa. Bila je jako trdnega zdravja, po zimi je bivala v nezakurjenih sobah, kar nikakor ni bilo po volji njenega moža, ki je na bojnem polju kljuboval vsakemu vremenu — doma pa je vedel ceniti to-plo sobo. Njeno malenkostno doto 200.000 fl. v zlatu so dali takoj k državnemu zakladu, radi tega so ji pa-

dali 4.000.000 frankov letne apanaže, poleg te ogromne svote pa še 50.000 frankov mesečno za male potrebe.

1. aprila 1810 je bila civilna poroka in takoj drugi dan jih poročil v Tuilerijah, kardinal Fesch, Napoleonov stric. Napoleon je bil oblečen kot pred 7 leti in Lujza je nosila obleko Josefinino.

Po poroki je bil velik banket. Lujza kot Napoleon sta dobila nebroj dragocenih poročnih darov. Mesto Pariz je podarilo svoji novi cesarici vse toletne potreščine iz pozlačenega srebra. Louis Filip pa je dal pozneje vse to stopiti in narediti — denarje. Prve tedne po poroki je opustil Napoleon popolnoma državne posle in se jih je šele po preteku medenih tednov lotil z njemu lastno energijo. Bil je svoji ženi jako zabaven mož. Nji na ljubo in kljub svoji debelosti — od 1806. se je vidno redil — je začel igrati in se skazal pri teh igrar kot jako naglega igralca. Začel je zopet bolj pogosto jahati ter je spremlejal cesarico po gozdovih okoli St. Germaina.

Med 7 in 8 uro zvečer sta, navadno sama, večerjala. Na cesarjevi strani so med obedom servirali arti-čoke s poprom, katere je jako rad je-

del. Cesarica je pri obedu ves čas molčala, posebno ako so bili gostje. Po obedu sta šla v salon kjer sta sprejela osebe, ki so imele vedno prost vstop. Pravico prostega vstopa se je podelilo za dobo 3 mesecev in sicer le za visoke dvornike.

Ako cesar ni hotel sprejeti teh gospodov, je cesarica igrala z eno damo in 2 gospodoma, medtem ko se je v sosednji sobi porazgovarjal Napoleon s svojimi ministri.

Včasih je igral billard, ki ga je pa jako slabo igral, dočim se je cesarica bolje razumela na to igro. Tudi gledališče se je zelo obiskovalo. Tu pa cesarica ni mogla deliti interesov svojega moža. Ona se je ozirala po gledališču, pogledala na oder le takrat, kadar ji je Napoleon opomnil na kaj posebnega.

Knjižničar Barbier ji je dal raznovrstne neokrajšane knjige, ki jih je jako rada čitala. Doma je dobila vsako delo zelo okrajšano, tako da je čitala le to, kar so mislili, da ji ne bo škodovalo. Kmalu sta bila Napoleon in Lujza dobra prijatelja. Posebno on jo je ljubil, ker je upal, da ga osreči z naslednjim komo. Ko mu je razkrila skrivnost, je dal takoj peti po vseh cerkvah. Te deum, in velikanske ve-

selice so se vršile. Bila je jesen, polna zabav. Lovi, plesi, koncerti in gledališke predstave vse je to bilo na razpolago in mlada cesarica ni smela pogrešati domovine.

Grofica Potocka nam pripoveduje o dvoru:

Pri sprejemu se mora vsak 3 krat prikloniti, potem imenuje svoje ime. Kdor je mlad in lep, je gotov milostnega pogleda. Težko pa je bilo narediti tri poklone pri odhodu; imeti je bilo treba veliko vaje, da se je dolga vlečka lepo spravila izpod nog, kajti drugače je pretela nevarnost, da bi se obiskovalka spodtaknila in padla. Dama, ki se ji je kaj takega pripetilo, je bila na dvorcu nemogoča.

Iz cesarjevega kabineta, — pripoveduje grofica dalje, — se je prišlo v sprejemni salon cesarice. Cesarica je vstopila obdana z mnogimi damami. Imela je sicer krasne obleke ki so ji izvrstno pristojale, toda lepa vkljub temu ni bila.

Ta hladni obraz (visage bois) ni oživiljal noben nasmeš ali lep pogled. Šla je nekako mehanično mimo gostov. Cesar je stopal ob njeni strani in ji narekoval besede, s katerimi naj o-govori posebno važne osebe. Ta dvor — kakor lep se vidi iz daljave, tako

deluje domača Žirovska društvena godba na pihala. Začetek ob polu 8. zvečer. Ker je čisti dobiček namenjen sa pokritje „Sokolskega doma“. se pričakuje velike udeležbe.

Naš dični Bav-bav, ki iztakne vsako klerikalno imenitnost, pa naj bo še tako skrita, je dobil v roke sledeči dopis, ki ga zaupno razpošilja klerikalci svojim somišljenikom:

Preblagorodni!
Živahno politično življenje in delovanje zahteva od S. L. S. veliko zvestosti, tudi gnotnihi. Izdatki naraščajo zlasti sedaj, ko stoji S. L. S. pred velikimi nalogami ter težkimi boji in obilni sredstev ji treba, da more zadostiti politična organizacija tudi v centrali svojemu smotru, da se poglubi in razširi.

Zato prosimo Vaše preblagorodje, da zlasti v sedanjem času, ko stojimo pred veliko bitko v Ljubljani, podpirati S. L. S. tudi gnotno.

Za vodstvo S. L. S. dr. Ivan Zajc
podpredsednik izvrševalnega odbora.

Komentar o tem vleznačnem pismu s podpisom g. absolventa graške medicinske fakultete priobčimo jutri!

Politiko ven iz sodne dvorane!

Iz uglednega mesta smo prejeli: „Jutro“ je pretečeni teden pozivalo napredne odvetniške kroge, naj bi se pri slučajih poravnanih radi razhajenja časti se tožbujočih strank v dobro naši družbi sv. Cirila in Metoda ravnali po vzgledu njih klerikalnih tovarišev, (če se ne motimo, ste imeli posebno v mislih dr. Pegana in njegovega koncipienta dr. Adlešiča) ki pri takih slučajih dosledno agitirajo za svojo „Slovensko Stražo“. Pripomnili ste tudi, da ti klerikalni gospodje to svojo agitacijo namenoma vprizarjajo tudi pri političnih nasprotnikih. In na fin način poredno, kakor to dobro razumete gospodje pri „Jutru“, ste napredne odvetnike konečno tudi malo vščipnili za ušesa, češ, kako redki so slučajji, da bi se pri poravnanih tudi napredni odvetnik primerne spominjal naše prekoristne šolske družbe. — Ni sem ne pooblaščen in sploh nimam namena z mazilom zagovarjanja celiti nositeljem njih vščipljenih ušesa. Tudi se v principu strinjam z Vašim blagim namenom, da tudi na ta način skušate koristiti družbi sv. Cirila in Metoda. Vendar pa imam važne pomisleke, govoreče proti izvajanju Vašega gotovo vse hvale vrednega namena. Namreč: Poglejte gospodje, ta brezobzirno strastni politični boj, ki nas uprav sedaj obkoljuje okrog in okrog. In ali niso strasti tega strankarskega boja ravno v „Jutru“ omenjeni klerikalci zdaj zanesli tudi že v sodno dvorano in sicer ravno s tem, da celo stranke nasprotnega političnega mišljenja silijo v vrhu sprave prispevati k društvu, ki so ga klerikalci ustanovili z namenom upropasti našo družbo sv. Cirila in Metoda? Kužno kal političnega boja so torej ti gospodje že zanesli tudi tja, kjer bi svetost kraja morala že sama na sebi izključevati vsako politiko. Zdaj pa naj še naši zagovorniki po vzorcu klerikalnih tovarišev še od svoje, ozir. naše strani razmnožujejo te kužne kali v splošno epidemijo? Ne! Nikar! Nikar, vsaj dokler se vočigled volitne borbe prekipelvali valovi političnih, strankarskih strasti zopet ne poležejo. Posebno pa tega nikar izvajati, če hočete res doseči drugi plemeniti namen „Jutra“: namesto nepotrebnih tožbarij rajše veliko in za našo ljudstvo bolj potrebnih mirnih poravnanih! Ker mora tudi sodišče samo v prvi vrsti za istim namenom stremeti, priporočam: Slovenci imamo dovolj takih skupnih javnih dobroteljskih zavodov, za katere v slučaju poravnave vsaka politična stranka z mirnim srcem lahko kaj prispeva. Eden takih zavodov; **Društvo za oskrbo naše zanemarjene mladine** — nas na dveh v sodni dvorani visečih tablah resno opominja, kam naj se globe poravnave obrnejo. Dolžnost sodišča, ugled odvetniške zbornice bodi, da se svetost sodne dvorane in blag socialen namen mirnih poravnanih med tožbujočimi se strankami ne izrablja več na način, kakor ga hoče pri naših sodiščih vpejati n. pr. dr. Peganov koncipient zagriznen klerikalni politik dr. Adlešič. Zato pa še enkrat pravim: **Ven z vsako politiko iz sodne dvorane in sploh iz vseh deželnih in c. kr. uradov!**

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Vstaja v Albaniji in položaj v Črni gori.

Cetinje, 7. aprila. Položaj v Črni gori je od dne do dne bolj kritičen. Demarčevelevalisti, ki so med Turčijo in Črnogorjo posredovali in črnogorsko vlado opozorili na posledice, ki bi lahko nastale vsled upada Črnogorcev na turško ozemlje, je sicer črnogorsko vlado prisilil, da je obljubila velevlastim strogo nevtiralnost, vendar je Črna gora popolnoma brez moči. Med narodom vlada namreč strastno razpoloženje za boj, če bi pa vlada temu nasprotovala, je njen padec čisto zagotovljen.

Cetinje, 7. aprila. Črna gora se nahaja v jako kritičnem položaju. Med narodom vlada velikansko razburjenje radi tega, ker se na črnogorski meji vedno bolj koncentrirajo turške čete. Vse turške čete, ki so bile odposlane proti Skadru, se namreč komentirajo v bližini črnogorske meje. A tadi Turki sami se nahajajo v jako nevarnem položaju. Severni del kraja Dinovi, ki meji na črnogorsko mejo, so namreč zasedli Črnogorci, Šipčani in Albanci, tako da so Turki v Tuziji od dveh strani obkoljeni.

Solun, Albanski notabli so poslali vsem velevlastim spomenico, v kateri Albanci zagotavljajo, da takoj odlože bojno orožje, če izpolni turška vlada zahteve Albancev in sicer: V vseh štirih albanskih vilajetih mora uvesti Turčija albanski jezik za uradni jezik. Valiji v albanskih okrajih smejo biti samo rodnom Albanci. Davek Albancev naj se uporablja samo za albanske narodne namene. Konečno se albanski vojaki ne smejo pošiljati v kraje izven monarhije. Izpolnitev vseh teh točk Albanci kar najstrožje zahtevajo. Če pa turška vlada noče ugoditi tem zahtevam, so Albanci pripravljeni, nadaljevati boj s Turki do skrajnosti.

Belgrad, 7. aprila. Iz Carigrada prihajajo poročila, da je ruski poslanik na turškem dvoru, Čarikov, skrajno nezadovoljen s trozvezi prijazno politiko Mladoturkov in skuša z vsem svojim vplivom odviti Turke od tega postopanja. Čarikov namerava Mladoturke pridobiti za balkansko zvezo. Če se bo prepričal, da Turkom ni mar do balkanske zveze, tedaj bo Rusija spremenila svoje dosedanje stališče napram Turčiji. Prijateljem Rusije na Balkanu bo Rusija vedno pomagala in stala na njih strani. To postopanje Čarikova je vzbudilo v Belgradu in Sofiji veliko iznenadenje. Čarikov si je to prizadeval že na svojih obiskih meseca januarja v Belgradu in Sofiji in si pridobil za balkansko zvezo precej prijateljev med visokimi dvornimi krogi.

Priprave za nove volitve.

Praga, 7. aprila. Grof Vojtech Sternberg je poslal na svoje bivše volilce jako značilno pismo, v katerem se svojim volilcem zahvaljuje za dosedanje zaupanje tekom 8 let in odklanja zopetno kandidaturu, češ, da ne mara več sedeti v taki zbornici, ker se gre samo za osebne časti, naslove in različne redove.

Lvov, 7. aprila. Bivši finančni minister in bivši poljski državnozbornski poslanec Koritovsky je izjavil, da ne sprejme več mandata.

Hedervary na Duauju.

Budimpešta, 7. aprila. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary pride v nedeljo zopet na Dunaj in sicer v spremstvu ministrov Hazajja in Szekelija. Iz navzočnosti zadnjih dveh ministrov se sklepa, da v brambni reformi obstojajo glede kazenskega reda še nekatere državnopravne točke, ki še niso rešene. Drugi viri pa zopet pripovedujejo, da so vse vojaške predloge že rešene in se gre samo še za formalnosti.

Klerikalni slepar.

Inomost, 7. aprila. Bivši predsednik tirolske katoliške zveze, odvetnik dr. Kronberger v Bocnu, je bil pred sodiščem radi različnih sleparij v znesku 45.000 K, obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Japonske skladišnice za premog v Mehiki.

Newyork, 7. aprila. Predsednik republike Mehike, Diaz, je prošnjo japonske vlade za prepustitev skladišč za odlaganje premoga v zalivu sv. Magdalene pod vplivom Zedinjenih držav odklonil.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 7. aprila. V današnji seji ogrskega državnega zbora se je nadaljevala debata o bugetnem provizoriju, in sicer postavka za notranje ministrstvo. Bivši justični minister Geza Polonyi se je ostro pritoževal nad prostozidarji in izjavil, da isti samo streme po uvedbi splošne, enake in tajne volilne pravice. Jutri se bode debata o postavki za notranje ministrstvo nadaljevala, nakar bo zbornica radi velikonočnih počitnic odgojena.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe, 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pisminim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v zzzamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Prazne škatlice, že rabljene, prodaja v vsaki velikosti in množini P. Magdič, nasproti glavne pošte. U 30/15—1

Damski in dekliški slamatki se zaradi opustitve modistovske obrti prodajo za vsako primerno ceno. P. Magdič, modna trgovina v Ljubljani, nasproti glavne pošte. U 29/15—1

Jako veliko skladišče za vsako porabo se odda takoj. Sp. Šiška št. 62. 49/3—1

Skoraj nov gramofon se ceno prodaja radi odpotovanja. Ljubljana, Turjaški trg št. 1. 198/7—1

Glavovir, dobro ohranjen, se ceno prodaja. Radeckega cesta 3, I. nad. 188/5—1

Dve krasni sliki se prav ceno prodasta. Naslov pove „Prva anončna pisarna“ Franciškanska ul. 8. 209/1—1

Mladenšč z dobrimi izpričevali išče mesto točaja, ali mesarja v kaki restavraciji. Ponudbe pod „A. z. D.“ na upravništvu „Jutra“ U. 51/1—1.

Ravnateljstvo trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov mnogoletni redni član gospod

Fran Kovačič,

knjigovodja „Ljudske posojilnice“

danes ob 1. uri ponoči po kratki bolezn, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 46. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v soboto dne 8. aprila t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Trnovska ulica št. 7 na pokopališče pri sv. Križu.

Blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin.

Ljubljana, dne 7. aprila 1911.

Na mesečne obroke:

Sukno in obleke za gospode, obleke in perilo za dame, preproge, zavese in druge slične predmete.

Kollmann, Ljubljana,
Sodnijska ulica št. 4.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da je zopet otvorjena staroznana

gostilna

„Pri avstrijskem cesarju“
na Sv. Petra cesti št. 5.

Abonenti se sprejemajo na hrano po nizkih cenah.

Za obilen obisk se vljudno priporoča
F. K. Čenčič.

Trajajočo in dobro eksistenco si lahko vsakdo pridobi z nakupom dobro vpeljane

tovarne

za sodavico in pokalice v večjem industrijskem kraju brez konkurence. Kapitala je potrebno samo 5 do 6.000 kron. Pri tem se lahko posebej izvršuje dobro kočijaštvo. Več. pove upravništvo „Jutra“.

Tovarna kemičnih izdelkov
Golob & Ko., Ljubljana-Vič

priporoča
svoje izdelke „Ilirija“ in „Praxin“ kremo, dalje Ciril in Metodovo vazelino in čistilo za kovine, Ilirija parketno voščilo in kolomaz garantirano prost vseh obtežljivih snovi, narejen po belgijskem načinu. — Zahtevajte odločno v vseh trgovinah te domače izdelke.

Fran Paušner, hiša v Ljubljani

Iz proste roke se prodaja

krojač v Ljubljani pri „Novem svetu“ javlja slavnemu občinstvu, da sprejema stare moške obleke v popravilo ter izvršuje iz starih oblek nove za otroke po najnižjih cenah.

na zračnem kraju, z ograjenim vrtom, obstoječa iz treh sob in dveh kuhinj, kleti in pralnice. Natančneje se poizve v „Prvi anončni pisarni“, Franciškanska ulica št. 8.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Pravkar je izšlo

Damir Feigel: Pol litra vipavca

8°. 8 1/2 pole. Cena vezani knjigi K 2.60, broširani K 1.80.

Ta knjiga obseza 19 daljših in krajših črtic, ki jih vse skupaj preveva dober, pristen humor. Oddelek „Gaudemus igitur“ prinaša vesele povesti iz dijaškega življenja; „Uredniške tajnosti“ odkrivajo zanimivosti iz časnikarskega delovanja; oddelek „Holmes in njegova smrt“ je naperjen zoper različne detektivske romane; oddelek „Iz četrte dimenzije“ se odlikuje s pikro satiro na raznovrstne gluposti družabnega in literarnega življenja. Knjiga podaja dovolj originalnosti ter si utegne z duhovitimi ostrinami v pripovedovanju pridobiti lepo število čitateljev in prijateljev. Ako se hočete izbornu zabavati ter si napraviti nekaj uric užitka, naročite si „Pol litra vipavca“.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, založna knjigarna.

Oklic.

Na predlog gospoda Janeza Keržič-a, vršila se bode vsled dovoljenja c. kr. okr. sodnije v Ljubljani

javna prostovoljna dražba

hiše štev. 70 v Vodmatu z barako in njivo

vpisane pod vložno štev. 199 kat. občine Udmat dne 20. aprila ob 10. uri dopoldne na licu mesta v Zeleni jami št. 70 pri Ljubljani.

Izključna cena znaša 20.000 K in se nižji ponudki ne sprejmejo.

Kupec ima pred dražbo 2000 K vadija v roke sodnega komisarja položiti, ostanek kupnine pa takoj po odobrenju najvišjega ponudka vplačati; vendar pa sme tudi na tem posvstvu zavarovane terjatve v znesku 16.200 K na račun kupnine v svojo plačilno obljubo prevzeti.

Dražbeni pogoji in zemljiški izpisek so v pisarni c. kr. notarja Ivana Plantana kot sodnega komisarja v Ljubljani na upogled.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1911.

Ivan Plantan.

c. kr. notar, kot sodni komisar.

C. kr. priv. obéna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

us anovljena leta 1831.

Jamstveni zabladi znašajo nad 392 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje

	meseca marca 1910	od januarja 1911
Vložilo se je ponudb	2339	6533
za zavarovano vsoto	K 18.267.586-90	K 52.510.886-04
Izgotovljenih pol je bilo	2088	5616
za zavarovano vsoto	K 15.898.457-40	K 44.795.514-82
Naznanjene škode znašajo	K 1.128.557-82	K 2.503.146-94

Priporoča se največja zaloga oblek za gospode in dečke.

Vedno najnovejša
konfekcija za dame in deklice.

A. LUKIČ Ljubljana, Pred škofijo
štev. 19.

Solidna postrežba!

Nizke cene!

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.

Državni kolodvor.

Blaž, Dunajska cesta.

Sever, Krakovski nasip.

Piehler, Kongresni trg.

Češarn, Šelenburgova ulica.

Dolencec, Prešernova ulica.

Fuchs, Marije Terezije cesta.

Sajč, Dunajska cesta.

Mrzlikar, Sodna ulica.

Šubie, Miklošičeva cesta.

Zupančič, Kolodvorska ulica.

Pirnat, Kolodvorska ulica.

Šenk, Resljeva cesta.

Kotnik, Šiška.

Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.

Košir, Hišlerjeva ulica.

Stiene, Valvazorjev trg.

Sušnik, Rimska cesta.

Ušeničnik, Židovska ulica.

Kleinstejn, Jurčičev trg.

Wislak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.

Tenente, Gradaška ulica.

Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

Šitar, Florjanska ulica.

Blaznik, Stari trg.

Nagodč, Mestni trg.

Kane, Sv. Petra cesta.

Treo, Sv. Petra cesta.

Kušar, Sv. Petra cesta.

Podboj, Sv. Petra cesta.

Elsner, Kopitarjeva ulica.

Bizjak, Zaloška cesta.

Remžgar, Zelena jama.

Blč, Zaloška cesta.

Svetek, Zaloška cesta.

Jamšek, Tržaška cesta.

Štravs, Škofja ulica.

Zadel, Karlovska cesta.

Ojstriš, Poljanska cesta.

Sterkovič, Dunajska cesta.

Koncert

restavracija „Črni orel“, Gosposka
ulica št. 3. Vsak dan damski tercet.
Pri navadnih cenah.

Zidna opeka

najboljše vrste in najcenejša se dobi
v poljubni množini pri stavbni tvrdki

Filip Supančič
Šubicova ulica šte. 5.

Olimpija

krema
je suha krema, brez
maščobe, ob enem naj-
finejše milo, raditega
je Olimpija krema,
kosmetično sredstvo
prve vrste. 1 lonček
velja 1 krono 20 vin.
Po pošti franko 1 K
30 vin. — Dobi se v
glavni zalogi: Lekarna
Trnkoczy, Ljubljana.

Največja zaloga čevljev

domačega in tujega izdelka.

Milan Škerl,
Ljubljana,
Šolski drevored šte. 8.
Cene zmerne. — Postrežba točna.

Pasijonska predstava

Trpljenje Jezusa Kristusa od rojstva
do vnebohoda v voščenih podobah
naravne velikosti izpostavljene v 40 m
dolgi baraki v

Latermanovem drevoredu.
Vidi se vsaki dan od sobote dalje
od 9. ure jutraj do 8. zvečer. Vstop-
nina za odrasle 30 vin. za otroke 20
vinarjev.

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiter: edina ura slovenska za telovadce.
Dobi se samo pri tvrdki:
H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sr. Petra c.

Najboljše odgovori „Slovincu“ vsak
naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“,
ali pa najde novega naročnika!

Nekaj izborno ohranjenih
automobilov
vseh velikosti se ceno proda.
Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za po-
pravo automobilov in trgovina
Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,
Santergasse 13.

elniška družba ::
pivovarne „Union“
v Sp. Šiški pri Ljubljani
Telefon šte. 53
priporoča svoje **marčno, dvojno-**
marčno in izvozno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Slovinci, pozor
pri nakupovanju vencev!
FR. IGLIČ
Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobni vencev
in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo
hitro in točno.
Cene brez konkurence!

Det. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
K 5.000.000. K 610.000.
Stritarjeva ulica šte. 2.
Podružnice v Spjettu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska c. 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koes.
Šivalni stroji za rodbino in obrt.
Brezplačni urzi za vezenje v hiši.
: Pisalni stroji „ADLER“ :

Hlačna ::
:: krila
ali
kostumi
gotova ali po
meri po istih
cenah.
Ogromna zaloga
gotovih oblek za
gospode in dečke ter
konfekcije za dame
in dehllice.
Znana nizke cene.
O. Bernatović.
„Angleško skladišče oblek“ v Ljubljani
Mestni trg 5.

Priznana največja, resnično domača, že
25 let obstoječa eksportna tvrdka.
Franc Čuden,
urur
Ljubljana, Prešernova ulica 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar
največjih tovarn švicarskih ur „Union“ v
Genovi in Bielu, on torej lahko po
originalno tovarniških cenah
garantirano zanesljive, v vseh legah in
temperaturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane
.. **ALPINA URE** ..
z matematično preciznim kolesjem — v
zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jektu
prodaja.
Nedosežno velika izbira. Večletno jamstvo.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Pivovarna Göss, akc. družba, prej Maks Kober v Gössu
priporoča svoja
piva v sodčkih in steklenicah najboljše kakovosti.
Zaloga v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani
Šelenburgova ulica šte. 7 (nasproti glavni pošti).
Kupuje in prodaja: Vloge na knjižice Eskomptuje
vrednostne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga. Rentni davek plačuje banka iz svojega. Na tekoči in žiro račun po dogovoru. Zivahna zveza z Ameriko. Akreditivi. Menjalnica.
vrednostne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predujmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. Promese k vsem žrebanjem. Centrala v Trstu.
menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borna naročila. Inkaso. Filijalka v Opatiji.
Delniška glavica K 6.000.000. Rezervni fond okoli K 300.000.